

2021/2255(INI)

20.6.2022

STANOVISKO

Výboru pre regionálny rozvoj

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku a pre Výbor pre kultúru a vzdelávanie

k Novému európskemu Bauhausu
(2021/2255(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko (*): Martina Michels

(*) Postup pridružených výborov – článok 57 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre regionálny rozvoj vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku a Výbor pre kultúru a vzdelávanie, aby ako gestorské výbory zaradili do návrhu uznesenia, ktorý prijímú, tieto návrhy:

1. víta iniciatívu Nový európsky Bauhaus (NEB), ktorej cieľom je posilniť Európsku zelenú dohodu, dať jej silný kreatívny a kultúrny rozmer a priblížiť ju ľuďom v EÚ a doplniť stratégie územnej, sociálnej a hospodárskej súdržnosti hodnotami krásnych, udržateľných a inkluzívnych riešení;
2. domnieva sa, že tieto zásady NEB by sa mali začleniť aj do výdavkov v rámci politiky súdržnosti na budovanie odolnosti proti zmene klímy a posilnenie sociálnej súdržnosti s cieľom zlepšiť kvalitu života ľudí v EÚ transformáciou miest, kde žijú, pričom NEB bude hnacou silou hospodárskeho rozvoja a náležite sa bude zohľadňovať kultúrne dedičstvo;
3. pripomína, že NEB rozvíja sociálnu funkciu a funkciu budovania komunit pôvodného Bauhausu tým, že začleňuje umenie a architektúru do každodenného bývania a pracovného života ľudí; poukazuje na naliehavú otázku rastúcich cien energie a z toho vyplývajúceho nárastu energetickej chudoby domácností EÚ;
4. zdôrazňuje, že NEB preto musí uprednostňovať sociálne inkluzívne, energeticky účinné budovy so systémami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré dokážu uspokojiť akýkoľvek zvyškový dopyt alebo iné potreby energetického systému vrátane potrieb týkajúcich sa udržateľných spôsobov dopravy, ako aj dobré, prístupné a cenovo dostupné riešenia bývania realizované so zmysluplným zapojením obyvateľov do rozhodovacieho procesu a v súlade s najlepšimi možnými normami, ktoré pomáhajú znížiť uhlíkovú stopu bývania a využívania energie a zdrojov v budovách a prispievajú k boju proti energetickej chudobe;
5. víta iniciatívu NEB ako možné prepojenie medzi vedou a technikou a umením a kultúrou, medzi pohraničnými regiónmi, medzi severnou a južnou Európou a medzi východnou a západnou Európou;
6. uznáva potenciál NEB, ktorý môžu miestne orgány a regióny využiť na posilnenie sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, a vyzdvihuje význam zásady viacúrovňového riadenia, ale zdôrazňuje, že príležitosti na účasť v NEB musia byť plne inkluzívne a prístupné pre všetkých vrátane marginalizovaných komunit, starších ľudí, ľudí bez domova a ľudí čeliacich rasizmu, diskriminácii, chudobe alebo sociálnemu vylúčeniu, ako aj pre všetky regióny vrátane okrajových mestských oblastí, cezhraničných oblastí, oblastí zasiahnutých priemyselnou transformáciou a regiónov, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými alebo demografickými podmienkami, ako sú menej obývané, vidiecke a horské oblasti, ostrovy a najvzdialenejšie regióny;
7. zdôrazňuje, že zainteresované strany, ako sú miestne a regionálne orgány – ktoré sú kľúčovými aktérmi pri zvyšovaní účasti verejnosti – MSP, susedské organizácie,

príslušné sociálne podniky, družstvá a predovšetkým miestni obyvatelia, musia byť hnacou silou projektov NEB, pričom musia všetkým zainteresovaným stranám ponúknuť možnosť podeliť sa o svoje vízie a čeliť výzvam; okrem toho zdôrazňuje, že plné rešpektovanie prístupu zdola nahor by sa malo zabezpečiť zmysluplným zapojením občianskej spoločnosti a iných príslušných zainteresovaných strán a konzultáciami s nimi;

8. zdôrazňuje, že NEB by mal podporovať projekty zamerané na rozvoj komunit a verejného priestoru, infraštruktúry, inteligentnej udržateľnej mobility a logistiky v obytných zónach, a požaduje dlhodobé investície do udržateľného a cenovo dostupného bývania s cieľom prispieť k stabilným trhom s bývaním, a tým čeliť negatívnym účinkom špekulácií s nehnuteľnosťami, skoncovať s bezdomovectvom a podporiť miestny hospodársky rast, pracovné príležitosti, výskum a inovácie;
9. zdôrazňuje skutočnosť, že NEB bude mať pridanú hodnotu len vtedy, ak sa bude realizovať na základe skutočne integrovaného prístupu, ktorý nielenže rieši sociálne problémy a klimatické výzvy, ale zvyšuje aj blaho a sociálnu súdržnosť miestnych komunit; zastáva názor, že projekty NEB musia byť inkluzívne, používateľsky ústretové – najmä pokiaľ ide o osoby so zdravotným postihnutím alebo so zníženou pohyblivosťou – a spravodlivé; okrem toho sa domnieva, že musia prispievať k cenovej dostupnosti zelenej a digitálnej transformácie a dodržiavať zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti v oblasti mestského a priestorového plánovania, bývania, odolnej a udržateľnej obnovy, prestavby budov a pretvárania verejných a zelených priestorov ako centra komunitného života pre všetkých a všade v EÚ;
10. zastáva názor, že NEB musí zvyšovať kvalitu zastavaného prostredia a venovať väčšiu pozornosť kvalite a konzistentnosti opatrení na obnovu, opätovné použitie a zmenu účelu starých a opustených budov a lokalít s cieľom vytvoriť zdravé a cenovo dostupné bývanie alebo verejné kultúrne, umelecké a rekreačné priestory, čím sa pripíše väčšia hodnota ochrane a zachovaniu kultúrneho dedičstva; v tejto súvislosti navrhuje, aby sa preskúmalo používanie tradičných prístupov alebo prvkov, ako sú udržateľné stavebné materiály alebo stavebné techniky, pretože je to v súlade s Európskou zelenou dohodou, odráža to rozmanitú multikultúrnu identitu EÚ a výrazne by sa tým obohatila iniciatíva NEB;
11. trvá na tom, aby sa starostlivo zväžila potreba rozvoja zelených plôch a udržateľnej, prístupnej, bezpečnej a pohodlnej verejnej a individuálnej mobility, infraštruktúry a stavebných riešení; podporuje formy pouličného umenia, ktoré môžu zvýšiť kvalitu a atraktivnosť miestnych štvrtí a verejných priestorov;
12. požaduje, aby NEB podporoval 15-minútové mestá s cieľom zaistiť dostupnosť všetkých základných služieb a zariadení pre občanov v pešej vzdialenosti a aby poskytoval inovatívne riešenia pre rozvoj udržateľných mestských oblastí, ako aj udržateľné riešenia v oblasti mobility, inkluzívne verejné priestory a riešenia blízke prírode;
13. poznamenáva, že NEB zahŕňa mnoho rozmerov a oblastí politiky, v dôsledku čoho môže byť pre regionálne a miestne orgány náročné plne posúdiť, ako čo najlepšie využiť príležitosti, ktoré ponúka;

14. nabáda vnútroštátne orgány, aby poskytovali technickú podporu na presadzovanie najlepších a najkreatívnejších vedeckých a technologických projektov, ktoré umožňujú vytváranie nových pracovných miest a príležitostí, najmä pre miestne MSP;
15. zdôrazňuje schopnosť NEB poskytovať miestnym a regionálnym orgánom a občianskej spoločnosti väčšie príležitosti, aby sa od seba navzájom učili najlepšie postupy, najmä pokiaľ ide o inkluzívne projekty s účasťou mimovládnych organizácií a iných príslušných zainteresovaných strán a interdisciplinárnu koordináciu;
16. domnieva sa, že program by mal podporovať a uľahčovať spoluprácu medzi rôznymi typmi verejných a súkromných zainteresovaných strán;
17. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú verejné orgány na miestnej a regionálnej úrovni zohrávajú pri realizácii NEB ako aktéri v prvej línii v boji proti zmene klímy a pri zabezpečovaní hospodárskej, územnej a sociálnej súdržnosti, a trvá na tom, že vnútroštátne, regionálne a miestne orgány by mali mať právomoc uľahčovať tento proces a zdržať sa zavádzania ďalších zbytočných byrokratických kritérií;
18. vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby poskytli jasné vymedzenie kritérií oprávnenosti a posudzovania a kritérií na vyhodnotenie ponúk, ako aj konkrétne a ciele informácie a usmernenia k tomu, ako vypracúvať a financovať projekty – vrátane malých projektov – na podporu obnovy miest a koncepcií architektúry a využívať technologické príležitosti a možnosti na budovanie kapacít;
19. zdôrazňuje, že je dôležité sformulovať jasné podmienky pre udržateľnosť a riadenie projektov financovaných v rámci iniciatívy NEB po ich realizácii, a vyzýva Komisiu, aby zvažila možnosť zavedenia harmonizovaných a udržateľných ukazovateľov EÚ na meranie rozvoja regiónov, najmä prostredníctvom projektov NEB;
20. poznamenáva, že NEB spája tri piliere Urbánnej agendy pre EÚ; žiada, aby bol NEB prepojený s partnerstvami v rámci Urbánnej agendy pre EÚ, pretože táto agenda už takmer štyri roky pracuje na koncepciách súvisiacich s Európskou zelenou dohodou a NEB, najmä pokiaľ ide o schopnosť konať v oblasti klímy, tému ekologizácie miest a využívanie verejných priestorov;
21. zdôrazňuje úspešnú prácu programu URBACT na vypracúvaní nástrojov, ktoré by mali budovať synergie s NEB s cieľom podporiť územnú spoluprácu a podnietiť inovácie pri výmene osvedčených postupov v oblasti obnovy miest;
22. vyjadruje poľutovanie nad nejednoznačnosťou v otázke financovania iniciatívy NEB od roku 2023; trvá na tom, že primerané a dostupné verejné financovanie a technická podpora majú zásadný význam pre podporu a realizáciu nápadov a projektov NEB na miestnej a regionálnej úrovni; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby miestnym a regionálnym orgánom včas poskytovali relevantné, jasné a zrozumiteľné informácie a usmernenia, čo sa týka všetkých finančných možností, v ich príslušných jazykoch a aby podporovali výmenu najlepších postupov, najmä pokiaľ ide o prilákanie verejných a súkromných investícií;
23. konštatuje, že usmernenia k financovaniu a stratégia financovania by mohli pomôcť vnútroštátnym, regionálnym a miestnym orgánom kombinovať a čo najlepšie využívať

rôzne fondy EÚ vrátane možností financovania spojených s iniciatívou „vlna obnovy“ pre interdisciplinárne, inovatívne a udržateľné projekty;

24. berie na vedomie ad hoc prístup k poskytovaniu finančných prostriedkov na projekty NEB, okrem iného prostredníctvom štrukturálnych a investičných fondov EÚ, najmä Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v súlade s jeho cieľom podporovať udržateľný rozvoj miest; zdôrazňuje, že rozpočet vyčlenený na súčasnú politiku súdržnosti v rokoch 2021 – 2027 v súlade so silným zameraním na inteligentné, ekologické a sociálnopolitické ciele poskytne finančné prostriedky na nové inovačné projekty; požaduje úzku koordináciu medzi týmito fondmi a programami NEB; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že na rozdiel od bežného postoja Parlamentu, že nové iniciatívy si vyžadujú nové financovanie, neboli sprístupnené žiadne nové prostriedky; zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov tejto iniciatívy nebude stačiť len presun existujúcich finančných prostriedkov;
25. zastáva názor, že na to, aby bol NEB z dlhodobého hľadiska účinný, viditeľný a úspešný, bude potrebovať dodatočné finančné zdroje vo finančnom období po roku 2027; vyzýva preto Komisiu, aby zvažila vytvorenie programu financovania EÚ pre NEB do budúceho VFR a aby na tento účel včas predložila návrh s vyhradeným a stabilným rozpočtom;
26. zdôrazňuje potrebu začleniť do politiky súdržnosti a ostatných politík EÚ dlhodobú víziu s cieľom zaviesť štruktúrovanú iniciatívu schopnú vytvárať perspektívy rozvoja a zamestnanosti; považuje preto za mimoriadne dôležité posilniť verejno-súkromné partnerstvá, najmä s MSP;
27. vyzýva Komisiu, aby začlenila zásady NEB do príslušných budúcich právnych predpisov, zabezpečila, že NEB bude dopĺňať ostatné oblasti politiky EÚ, a najmä politiku súdržnosti, a poskytla primerané dodatočné zdroje, ktoré sú prístupné konkrétnym cieľovým skupinám;
28. vyzýva členské štáty, aby podporovali synergie medzi projektmi NEB a zavedenými operačnými programami súdržnosti, pokiaľ ide o obsah, organizovanie a financovanie, a to na základe miestnych, participatívnych, partnerských a viacúrovňových prístupov, ktoré sa zameriavajú na miestne potreby a rozvoj.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	15.6.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 36 - : 0 0 : 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Rosanna Conte, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Raffaele Fitto, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Constanze Krehl, Elżbieta Kruk, Dan-Ştefan Motreanu, Andželika Anna Mozdżanowska, Niklas Nienaf, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Monika Vana
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Álvaro Amaro, Asger Christensen, Laurence Farreng, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Rovana Plumb, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer, Yana Toom
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Pietro Fiocchi, Vlad Gheorghe, Sandro Gozi, Eero Heinäluoma, Antonio Maria Rinaldi

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

36	+
ECR	Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Elżbieta Kruk, Andżelika Anna Możdżanowska
NI	Chiara Gemma
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Dan-Ştefan Motreanu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
RENEW	Asger Christensen, Laurence Farreng, Vlad Gheorghe, Sandro Gozi, Susana Solís Pérez, Yana Toom
S&D	Adrian-Dragoş Benea, Corina Creţu, Eero Heinäluoma, Constanze Krehl, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
THE LEFT	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis
VERTS/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienaa, Caroline Roose, Monika Vana

0	-

4	0
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, Antonio Maria Rinaldi, André Rougé

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania